

Maiestas Carolina

- ❧ Návrh zákoníku Karla IV
- ❧ Pokus o kodifikaci zemského práva
- ❧ Omezení rozpínavosti práva šlechty
  - ❧ Codex Carolinus
  - ❧ Maiestas 1617 - Pavel Jašín

Vznik

- ❧ Nejasné
- ❧ Kancléř Jan ze Středy (?)
- ❧ Dětrich z Portic
- ❧ 1350-1353/5

Odvolání

- ❧ Odpor šlechty
- ❧ 6. října 1355 listina o odvolání zákoníku
- ❧ Údajně shořel

Co se šlechtě nelíbilo:

- ☛ odúmrti
- ☛ podřízení šlechty královským poprávcům
- ☛ obsazování úřadů
- ☛ stěhování poddaných

Exempláře

4 úplné

🌀 Knihovna národního muzea

🌀 2x Národní knihovna

🌀 Národní knihovna ve Vídni

2 neúplné

🌀 SOA Třeboň

MMSE MMSE 17
Dozina se ržad a vstavem Cestke Rozum
Cesarem Karlem potvrzeny a naxpove o vny
ne Ciestke svatce

Pomoz mily Gospodine nebo bez tvee pomocy
nemuz mi dobre byti. Wegmeno xana boha
Ote y Syna y Duchu Co. any karcl zbozj mi
losta Ciesar Krimsky a kal Cesty wsecky nasse
wiernee a nam poddane wjakone krestianstce
nam za bratqj magice a duchovni milosti smy
ge naxpovuce vstavowugem a paxpovugem pod
nassy milostj y pod zatracenim wny y hadla
wyzu krestianstku twidie a bez onyly dyeti aby
ofolo naco wjaduce onyly wny krestianstce
nenaxpovuci ani chawne pomlunali by na
se Cestke kalowskij mieli ktere pochybom na
wne krestianstce a ktery by by wtom nalezen
zeby swym nedbanim nebo ktem onylym y
wierje krestianstce staal p proti Ciestke swatce
qo protivne wedl. Pomsti boze wrecypat mult
nan zadame a swu milost ge wemuce na smet
tielesni ge bez mti odsuzen

It pohaniow a Saracenuow wnašem krestian
stem kalowskij obydece apuebomam w Ce
chaach pilnie zapovidame paxpovuce wšem
nassy wicnym a naam poddanym krestianow
aby zadne yhana ani Saracena w swyct do
mny nectowali ani na swce diediny paxigj

X
18

MAIESTAS CAROLINA
sive
CONSTITUTIONES CAROLI IV.
ROM: IMPERATORIS
QUIBUS ILLE REGNUM
BOHEMIÆ FORMANDUM
ORNANDUMQUE CENSUIT
Nunc primum in lucem prolata
studio
PAULI GESCHINIÏ.

HANOVIAE
Typis Wechelianis, apud here-
des Iohannis Aubrii.
M D C XVII.

1768, Národní knihovna

Návrh zákona obsahoval:

1. Státní náboženství a postih kacířství

Předmluva

---

2. Ustanovení zabráňující zcizování královských statků

3. Správa a soudnictví

4. Zachování pokoje a právního stavu v zemi

5. Obrana království v případě války

6. Ochrana lesů

7. Ustanovení o odúmrtním právu

8. Práva šlechty

9. Sexuální morálka a rodinné právo

10. Doplnky k trestnímu a odúmrtnímu právu

11. Řád zemského práva

12. O vdovách a sirotcích

Předmluva

- ❧ obhajoba vlády nad lidmi
- ❧ Proč zákoník?
- ❧ zemští škůdci
- ❧ Pozdvihnout spravedlnosti
- ❧ Sepsat zvykové právo

2. Ustanovení zabráňující zcizování královských statků

- ❧ Jmenuje konkrétní hrady a města
- ❧ Pro udržení majetku krále
- ❧ *„pro blaho a užitek obyvatel země a na obranu práv a cti tohoto království“*
- ❧ *“musí do jednoho měsíce ... nechat před sebe položit knihu evangelií a přímo na místě, které se k tomu rozhodnou vybrat, musí slavnostně, zatímco se budou oběma rukama dotýkat oněch přesvatých evangelií, pronést přísahu,”*

7. Ustanovení o odúmrtním právu

- ☞ Odúmrti patří královské pokladně
- ☞ Ustanovení o zcizování (prodeji) domů
- ☞ Ustanovení o majetku duchovních

11. Řád zemského práva

- ❧ Konkrétní postup a postihy
- ❧ Loupeže, krádeže
- ❧ Vykrádání domů
- ❧ Poničení cizí úrody
- ❧ Kácení lesů, požnutí úrody a luk, chytání ryb

Děkuji za pozornost

Zdroje

- ❧ BLÁHOVÁ, Marie a Richard MAŠEK. Karel IV.: státnické dílo. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0771-9
- ❧ <http://karel700.cuni.cz/KAREL-65.html>
- ❧ <https://eiuc.org/publications/wp-content/uploads/2015/12/Maiestas-Carolina.pdf>
- ❧ Toulky českou minulostí:
http://www.rozhlas.cz/toulky/vysila_praha/_zprava/118059
- ❧ **Obrázky:**
- ❧ Manuscriptorium
- ❧ <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10015>